

T.C.
AKÇAKALE KAYMAKAMLIĞI
AKÇAKALE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BÖLÜMÜ

Akçakale İlçesi Risk Haritası Değerlendirme Raporu

Akçakale ilçesinde bulunan okullara ait risk haritası verileri 01.11.2024 – 30.11.2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Okullardan alınan verilerle ilçe risk haritası oluşturulmuştur.

Toplamda 6 anaokulu, 83 ilkokul, 58 ortaokul ve 9 liseden veri toplanmıştır.

Okullardan elde edilen verilerle oluşturulan risk haritasına göre her bir risk grubunda yer alan öğrenci sayısı *Tablo-1*'de görülmektedir.

#	Risk Grubu	Öğrenci Sayısı
1	Anne en fazla ilkokul mezunu	20753
2	Baba en fazla ilkokul mezunu	18063
3	Tek çocuk olan	860
4	5 ve üstü kardeşi olan	19463
5	Anne ve babası ayrı yaşayan	788
6	Anne ve babası boşanmış olan	420
7	Yalnızca annesi ile yaşayan	559
8	Yalnızca babası ile yaşayan	237
9	Annesi hayatta olmayan	235
10	Babası hayatta olmayan	546
11	Anne ve babası hayatta olmayan	82
12	Şehit Çocuğu	59
13	Yalnızca büyükanne/büyükbabasıyla yaşayan	213
14	Yalnızca diğer akrabalarıyla yaşayan	98
15	Koruyucu aile gözetiminde olan	43
16	Sevgi Evlerinde kalan	64
17	Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan	67
18	Ailesinde süregelen hastalığı olan	1671

19	Ailesinde ruhsal hastalığı olan	176
20	Ailesinde Bağımlı Bireyler Bulunan (alkol/madde)	174
21	Ailesinde cezai hükmü bulunan	520
22	Ailesi mevsimlik işçi olan	2303
23	Aile içi şiddete maruz kalan	169
24	Özel Yetenekli tanısı olan	77
25	Yetersizlik alanında özel eğitim raporu olan	221
26	Süreğen hastalığı olan	798
27	Ruhsal hastalığı olan	95
28	Danışmanlık Tedbir Kararı Olan	50
29	Eğitim Tedbir Kararı Olan	99
30	Maddi Sıkıntı Yaşayan	2406
31	Sürekli Devamsız olan	5819
32	Bir işte çalışan	1114
33	Akademik Başarısı Düşük	6073
34	Riskli akran grubuna dahil olan	223
35	Diğer	497

Tablo-1 incelendiğinde en fazla öğrencinin bulunduğu risk grubunun, **Anne En Fazla İlkokul Mezunu (20753)** olduğu görülmektedir.

Tablo-1'e göre en fazla öğrencinin bulunduğu diğer risk grupları ise

5 Ve Üstü Kardeşi Olan **(19463)**

Baba En Fazla İlkokul Mezunu **(18063)**

Akademik Başarı Düşük **(6073)**

Sürekli Devamsız Olan **(5819)**

Maddi Sıkıntı Yaşayan **(2406)**

Ailesi mevsimlik işçi olan **(2303)**

Ailesinde Süreğen Hastalığı Olan **(1671)**

Akçakale ilçesi tarafından öncelikli olarak incelenen risk gruplarına göre en çok öğrencinin bulunduğu 8 risk grubundan beşer okul aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

1.Risk grubu (*Anne en fazla ilkokul mezunu*)

Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Süleyman Şah İlkokulu	696
Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	691
Borsa İstanbul İbn-i Rüşd İlkokulu	498
Necip Fazıl Kısakürek İmam Hatip Ortaokulu	469
İbn-i Sina İlkokulu	447

2.Risk grubu (*5 ve üstü kardeşi olan*)

Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	672
Necip Fazıl Kısakürek İmam Hatip Ortaokulu	478
Atatürk İlkokulu	478
Süleyman Şah İlkokulu	425
İbn-i Sina İlkokulu	398

3.Risk grubu (*Baba en fazla ilkokul mezunu*)

Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Borsa İstanbul İbn-i Rüşd İlkokulu	418
Süleyman Şah İlkokulu	415
Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	415
15 Temmuz Şehitleri İlkokulu	349
İbn-i Sina İlkokulu	343

4.Risk grubu (*Akademik Başarı Düşük Olan*)

Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	283
İbn-i Rüşd Borsa İstanbul Ortaokulu	234
Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu	231
Süleyman Şah İlkokulu	188
Farabi İmam Hatip Ortaokulu	168

5.Risk grubu (*Sürekli devamsız olan*)

Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Farabi İmam Hatip Ortaokulu	214
Akdiken Ortaokulu	193
Mimar Sinan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	180
Hadi Altun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	166
Necip Fazıl Kısakürek İmam Hatip Ortaokulu	146

6.Risk grubu (*Maddi sıkıntı yaşayan*)

Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	194
Cevher İlkokulu	166
Süleyman Şah İlkokulu	95
Ömer Hayyam İlk/Ortaokulu	67
Ceylanlı Takuşlar İlkokulu	65

7.Risk grubu (*Ailesi mevsimlik işçi olan*)

Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Necip Fazıl Kısakürek İmam Hatip Ortaokulu	111
Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	94
Borsa İstanbul İbn-i Rüşd İlkokulu	68
Mimar Sinan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	67
Borsa İstanbul İbn-i Rüşd Ortaokulu	66

8.Risk grubu (*Ailesinde süreğen hastalığı olan*)**Okul İsmi****Öğrenci Sayısı**

Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu

162

Hatice Kübra Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

95

Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu

83

Necip Fazıl Kısakürek İmam Hatip Ortaokulu

71

Süleyman Şah İlkokulu

69

SONUÇ

Akçakale, sosyoekonomik düzeyin düşük olması, ebeveynlerdeki okuma yazma oranının az olması ve aile içi iletişimin yetersiz olması nedeniyle akademik başarının düşüklüğü, maddi sıkıntı, mevsimlik işçi, riskli akran gruplarına dahil olma vb. durumların nispeten fazla yaşandığı bir bölgedir.

Her yıl kasım ayında (1-30 Kasım) sınıf rehber öğretmenleri tarafından doldurulan sınıf risk haritası formları Okul Psikolojik Danışmanları tarafından birleştirilmesiyle oluşturulan; psikolojik danışmanı olmayan okullarda ise idarecilerin birleştirilmesiyle oluşturulan “Okul Risk Haritaları “ formu sonuçlarına göre Akçakale İlçesinde annesi en fazla ilkokul mezunu olan **20.753 öğrenci**, 5 ve üstü kardeşi olan **19.463 öğrenci**, baba en fazla ilkokul mezunu **18.063 öğrenci**, akademik başarı düşük olan **6.073 öğrenci**, sürekli devamsız olan **5.819 öğrenci**, Maddi sıkıntı yaşayan **2.406 öğrenci**, ailesi mevsimlik işçi olan **2.303 öğrenci**, ailesinde süreğen hastalığı olan **1.671 öğrenci** tespit edilmiştir.

1.Risk grubu(Anne en fazla ilkokul mezunu): Çocuğun annesi en fazla ilkokul mezundur. Bu gruptaki anneler, hiç okula gitmemiş olabilir, ilkokulu yarıda bırakmış olabilir ya da ilkokul mezunu olabilir. Bu durum annelerin bilgi ve kültür seviyesinin düşük olması, çocuklarının derslerinde yeterince bilgi sahibi olamamalarına ya da çocuklarının okullara devamı konusunda farkındalık düzeyinin düşük olmasına sebep olabilir. Aynı şekilde okuma seviyesinin düşük olması sebebiyle ilgili anneler çocuk yetiştirme konusunda eksik bilgi sahibi olarak çocuklarının travmatik deneyimler yaşamasına neden olabilir. Bölgede aile katılımının düşük olmasının sebepleri arasında da annenin en fazla ilkokul mezunu olması sayılabilir.

2.Risk grubu(5 ve üstü kardeşi olan): Hane içerisinde çocuk sayısının fazla olması çocuk başına düşen zamanın azalmasına, ekonomik olarak çocuk başına düşen gelirin azalmasına, çocukların temel yaşam koşulları (ayrı oda, çalışma masası, giyecek vs.) açısından dezavantaj yaşamasına sebep olabilir. Öte yandan müşterek konuttaki oda yetersizliği sebebiyle çocuklar ve hatta ebeveynler tek odada yaşıyor olabilir. Bu durum da özellikle enstest türündeki istismarların görülmesine sebep olabilir.

3.Risk grubu(Baba en fazla ilkokul mezunu): Çocuğun babası en fazla ilkokul mezundur. Bu gruptaki babalar, hiç okula gitmemiş olabilir, ilkokulu yarıda bırakmış olabilir ya da ilkokul mezunu olabilir. Bu durum babaların bilgi ve kültür seviyesinin düşük olması, çocuklarının derslerinde yeterince bilgi sahibi olmamalarına ya da çocuklarının okullara devamı konusunda farkındalık düzeyinin düşük olmasına sebep olabilir. Aynı şekilde okuma seviyesinin düşük olması sebebiyle ilgili babalar çocuk yetiştirme konusunda eksik bilgi sahibi olarak çocuklarının travmatik deneyimler yaşamasına neden olabilir. Bölgede aile katılımının düşük olmasının sebepleri arasında da babanın en fazla ilkokul mezunu olması sayılabilir.

4.Risk grubu (Akademik Başarı Düşük):Çocuğun uzun süreli olarak hemen hemen her dersten, gelişim düzeyinin ve yeteneklerinin altında başarı göstermesi durumudur. Akademik başarının düşük olmasında kişisel faktörler, ailevi problemler ve çevresel koşullar yer alabilir.

5.Risk grubu(Sürekli devamsız olan): Ailevi nedenler, ailenin ekonomik yetersizliği nedenleriyle eğitim giderlerini karşılayamaması, gezici ve gezici mevsimlik tarım işçiliğinde çalışma ve öğrencilerin bir işte çalışmaları gibi sebeplerden kaynaklı öğrenciler okula devam etmemektedir. Bu sebeplerden kaynaklı eğitime devam etmeyen çocuklar riskli durumla karşı karşıya kalmaktadır. Öğrencilerin okula kazandırılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

6.Risk grubu(Maddi sıkıntı yaşayan): Sosyoekonomik düzeyinin düşük olduğu ilçede, çocuklar küçük yaşlardan itibaren bir işte çalışmakta ya da ailesiyle beraber mevsimlik işçi olarak başka illere çalışmaya gitmektedir. Ailede çocuk sayısının fazla olmasından dolayı anne-babalar çocukların eğitim hayatına gerekli ilgiyi göstermemekte, okul-aile işbirliğinde kopukluklar yaşanmaktadır.

7.Risk grubu(Ailesi mevsimlik işçi olan): Çocukların mevsimlik tarım işlerinde çalışması veya ailesiyle mevsimlik olarak göç etmesi; çocuğun eğitimi, gelişimi ve sağlığı açısından kısa dönemde önemli risklerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Çocuk, eğitim sürecinden kopabilmekte, kazalarda yaralanabilmekte hatta yaşamını yitirebilmektedir. Olumsuz barınma koşulları ve ağır çalışma şartları ile yetersiz beslenmeden dolayı birçok geçici ve kalıcı sağlık sorunu da yaşayabilmektedir.

8. Risk grubu (Ailesinde süregelen hastalığı bulunan): Ailesi içerisinde ebeveynleri ya da kardeşlerinden en az birisinde kronik/süregelen hastalık mevcut olan öğrenci grubudur. Bu grupta yer alan öğrenciler aile içerisinde yaşına ya da gelişim dönemi özelliklerine göre daha fazla sorumluluk alabilir ya da almak zorunda kalabilir. Bu sebeple okul ve akademik işlerine gereken zamanı ayıramıyor olabilir. Tedavi masrafları yüzünden ekonomik zorlantılar yaşıyor olabilir. Ayrıca eğer kardeşlerden birinde süregelen hastalığa sahip olan varsa ilgili öğrenciye gereken ilgi ve zaman ve hatta sevgi ayıramıyor olabilir.

ÖNERİLER

1.Risk grubu (Anne en fazla ilkokul mezunu olan) ve 3.Risk grubu (Baba en fazla ilkokul mezunu):

- Aile eğitimleri
- Ev ziyaretleri
- Ailelere yönelik okuma-yazma kursları
- Okul aile birliği ilişkisinin arttırılması
- Öğrencilere ailesinden bilgi anlamında destek alması gereken zorlayıcı ödevler verilmemesi
- Okula devam ve eğitimin önemi hakkında farkındalık düzeylerinin arttırılması için çalışmalar

2.Risk grubu (5 ve üstü kardeşi olan):

- Çocuklara eşit ilgi ve zaman ayrılması konusunda velilere bilgilendirme çalışmalarının yapılması
- Çocukların temel ihtiyaçlarının ve isteklerinin karşılanması noktasında farkındalık düzeylerinin arttırılması
- Velilere yönelik doğum kontrol yöntemlerinin anlatılması
- Okula devam ve eğitimin önemi hakkında farkındalık düzeylerinin arttırılması için çalışmalar

4.Risk Grubu (Akademik Başarı Düşük):

- Öğrencilere etkili ve verimli çalışma alışkanlığı kazandırma

- Okul-aile işbirliği
- Eğitim koçluğu çalışmaları
- Destekleme ve Yetiştirme Kursları
- Deneme sınavları
- Motivasyon çalışmaları
- Hedef belirleme çalışmaları
- Akademik başarısızlık sebeplerini anlamak amacıyla problem tarama envanterlerinin uygulanması

5.Risk grubu (Sürekli Devamsız olan):

- Okul-aile işbirliğini güçlendirmek
- Devamsızlık nedenlerinin araştırılması
- Sürekli devamsızlık nedenlerine dair okul yönetici ve öğretmenlerinin bilgilendirilmesi
- Devamsızlık takibi
- Veli / Muhtarlığa Devamsızlık mektubu gönderilmesi
- Veli ve öğrenci görüşmeleri
- Sınıf geçme yönetmeliği ve devamsızlık konusunda veli ve öğrencilerin bilgilendirilmesi

6.Risk grubu (Maddi Sıkıntı Yaşayan):

- Bursluluk sınavları hakkında bilgilendirme çalışmaları
- Sosyal yardımlaşma vakıflarının, belediyelerin, kaymakamlıkların burs ve diğer maddi destek ile imkânları hakkında bilgilendirme çalışmaları
- Rehberlik ve psikolojik danışma servislerince ilgili öğrencilerin listelenmesi ilgili listelerin muhafaza edilmesi ve yardım (çek, kıyafet vs.) gelmesi halinde yardımların listedeki öğrencilere ve ailelerine paylaştırılması

7.Risk grubu (Ailesi mevsimlik işçi olan):

- Çocukların okula devam konusunda farkındalık seviyelerinin arttırılması
- Okula devam ve eğitimin önemi hakkında farkındalık düzeylerinin arttırılması için görüşmeler yapılması
- Okul-aile işbirliği
- Eğitim koçluğu çalışmaları
- Veli / Muhtarlığa Devamsızlık mektubu gönderilmesi
- Sınıf geçme yönetmeliği ve devamsızlık konusunda veli ve öğrencilerin bilgilendirilmesi

8.Risk grubu (Ailesinde süreğen hastalığı olan):

- Psikolojik danışma seansları/bireysel görüşmeler
- Ev ziyaretleri
- Bilgilendirme çalışmaları